

2. Первов, М. Системы ракетно-космической обороны России создавались так / М. Первов. – М.: Авиарус - XXI, 2004. – 437 с.
3. Finley, Dave. Radio hams do battle with 'Russian Woodpecker'. Miami Herald, 7 July 1982.
4. Вестник ПВО. Загоризонтная РЛС «ДУГА». Режим доступа: <http://pvo.guns.ru/abm/duga.htm#3>.
5. Факты и комментарии. Всевидящее око сверхсекретного объекта «Чернобыль-2». Режим доступа: <http://fakty.ua/100838-vsevidyacshee-oko-sverhsekretnogoobekta-quot-chernobyl-2-quot-fiksirovalo-uchebnye-zapuski-amerikanskih-raket-starty-quotshattlov-quot-i-dazhe-meteority>
6. Чернобыльская Зона. Чернобыль-2. Режим доступа: <http://lplaces.com/ru/reports/zona/12-chornobyl-2>.
7. Журнал Pablishe. Легенда о «Русском Дятле». Режим доступа: <http://www.pablishe.ru/modules.php?name=News&file=article&sid=1625>.

УДК 621.039.009

Габрусєва Н., асистент

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
Україна

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕВАКУАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІСЛЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Habrusieva N., assistant

EVACUATION OF CIVILIANS AFTER THE CHORNOBYL DISASTER

Чорнобильська катастрофа стала однією з чорних сторінок української історії. До цього часу ми не подолали всіх наслідків аварії. Відгуки Чорнобильської трагедії і сьогодні відчутні не тільки на рівні державних економічних, соціальних, політичних втрат, але і стали особистим горем для тисяч людей, які втратили здоров'я, поховали своїх рідних чи близьких, позбулись звичного середовища проживання.

Першими під евакуацію попали жителі м. Прип'ять. З інформації Київського обкому Компартії України про евакуацію жителів м. Прип'яті (під грифом «строого секретно») від 28 квітня 1986 р. [1, с. 77] відомо, що вивезти планувалось 55 тис. людей - 10664 сімей. Склад сімей виглядав наступним чином: з 2 чол. – 1990 сімей, з 3 чол. – 3990 сімей, з 4 чол. – 3687 сімей, з 5 чол. – 760 сімей, з 6 чол. – 153 сімей, з 7 чол. - 66, з 8 чол. – 18 сімей.

З повідомлення МВС УРСР ЦК Компартії України про хід евакуації населення із зони аварії № 288с/Гд (під грифом «секретно») від 28 квітня 1986 р. [1, с. 78] відомо, що до 18.00 год. 28 квітня 1986 р. було евакуйовано 44 460 чоловік. Вони були розміщені в приватному секторі 43 населених пунктів Поліського та 10 - Іванківського районів. Частина населення виїхала з м. Прип'яті на залізничному або особистому транспорті (в місті було зареєстровано понад 2 тис. особистих автомашин, 13 тис. мотоциклів). 1,2 тис. місцевих жителів на момент аварії перебували на навчанні у м. Києві. Багато людей було взагалі було вивезено з території України. Зокрема, тільки 27-28 квітня 1986 року з зони аварії після медичного обстеження спеціальним літаком в м. Москву було відправлено 104 людини (всього за два дні - 130 осіб).

22 травня, знову ж таки під грифом «строого секретно», Перший секретар ЦК Компартії України В. Щербицький доповідає в ЦК КПРС [1, с. 142]: «...з небезпечної

зони евакуйовано 89 360 осіб, в т. ч. 62 746 осіб з міст Прип'яті та Чорнобиля. Серед евакуйованих 27,4 тис. дітей і 14,5 тис. пенсіонерів».

За даними, які станом на 22 травня 1986 року подає Ради Міністрів УРСР для ЦК Компартії України про працевлаштування евакуйованих та соціальну допомогу учасникам ліквідації наслідків аварії [1, с. 145], на території УРСР було розселено 54136 чоловік. Не всім евакуйованим вдалось повноцінно розпочати нове життя. З інформації відділу організаційно-партійної роботи ЦК Компартії України для керівництва ЦК про ставлення населення республіки до аварії на ЧАЕС та змісту листів і звернень трудящих [1, с. 83, с. 120, с. 219, с. 269] відомо, що люди скаржились на неухважне ставлення до них місцевих органів влади, на відмову в наданні житла тощо.

Найбільшу кількість постраждалих прийняла Київська обл. - 34869 чоловік (64,41% загальної кількості розселених на території УРСР). З новоприбулих у Київську обл. працездатного населення було 19562 чол., працевлаштували 18371 чоловік (94%).

По інших областях ситуація виглядала наступним чином (Рис.1):

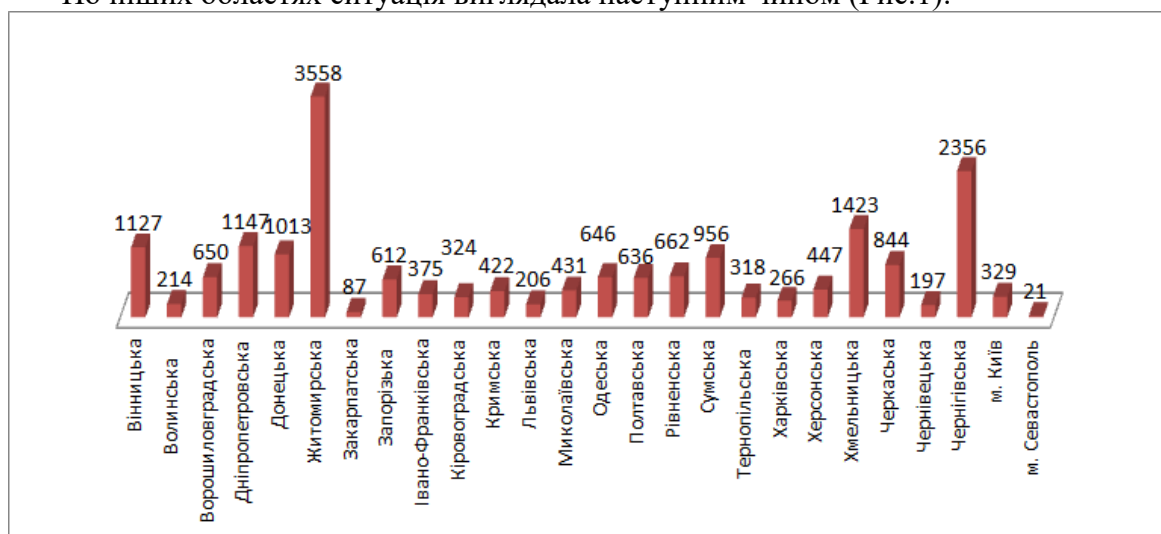

Рисунок 1. Розселення евакуйованих по областях УРСР станом на 22 травня 1986 року (за виключенням Київської обл.)

Виникали проблеми з працевлаштуванням. Не всім евакуйованим вдалось знайти роботу на новому місці проживання (Рис. 2).

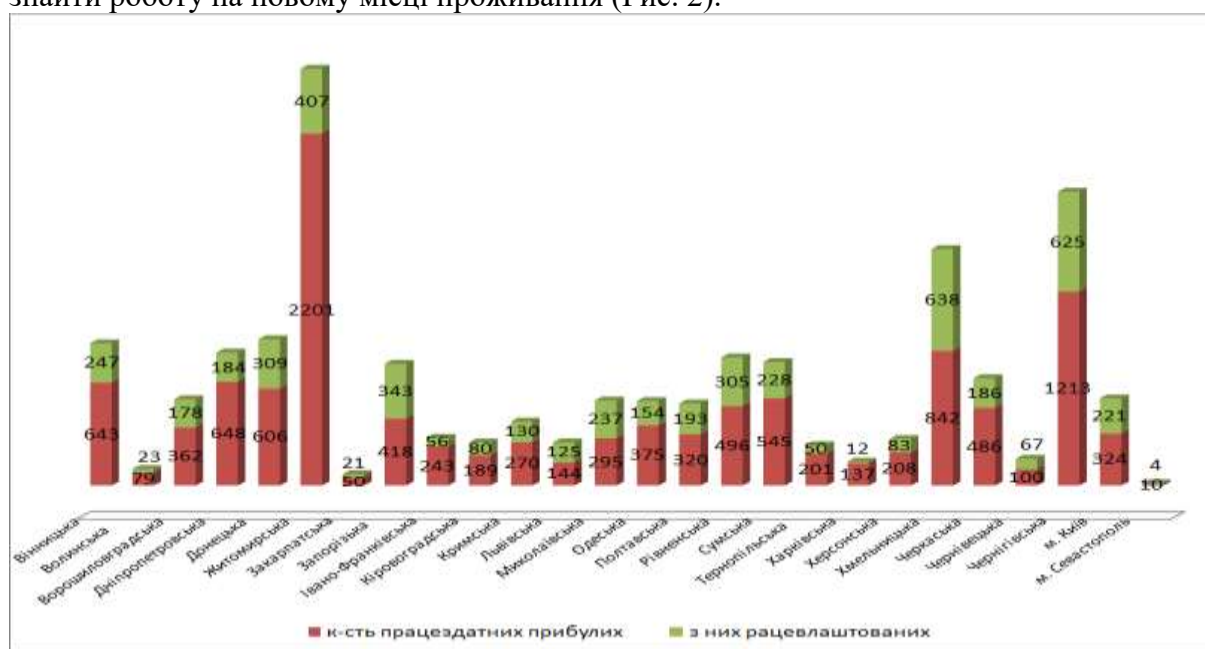

Рисунок 2. Співвідношення к-сті працездатних та працевлаштованих евакуйованих громадян по областях УРСР (за виключенням Київської обл.)

З 25 липня 1986 року починається організоване вивезення особистого майна евакуйованих громадян, яке офіційно закінчилось 1 листопада 1986 року. З інформації МВС УРСР для Ради Міністрів Української РСР про діяльність у 30-кілометровій зоні, № 246с, від 3 листопада 1986 р. [1, с. 382], відомо, що за період з 25 липня 1986 особисте майно вивезли з м Прип'яті - 20229 сімей, Чорнобиля - 3728, Чорнобильського р-ну - 7273, всього 31230 сімей, або 74,6% від загальної кількості евакуйованих сімей.

В результаті, на кінець 1986 року, з інформації Ради Міністрів УРСР для ЦК Компартії республіки щодо розселення, працевлаштування і забезпечення житлом громадян, евакуйованих із зони ЧАЕС від 31 грудня 1986 року [1, с. 403], маємо такі дані: з 75 населених пунктів Київської і Житомирської областей евакуйовано 41352 сім'ї (91254 чол.), з яких: 34127 сімей розселено на території Української РСР; 2991 сім'я направлена для працевлаштування і розселення в інші союзні республіки Радою Міністрів УРСР, міністерствами і відомствами СРСР; 2619 працівників в перші дні евакуації звільнилися з підприємств, установ і організацій за власним бажанням і вирішували питання працевлаштування та житла самостійно; 1450 працівників, відряджених з інших областей на будівництво АЕС, після аварії повернулися на колишнє місце проживання і роботи; 165 одиноких пенсіонерів за минулий час померли від старості і загальних захворювань.

Евакуйованих намагались забезпечити житлом. У м. Києві житло отримали 8190 сімей, загалом по київській обл. – 16318 сімей. По інших областях УРСР ситуація виглядала наступним чином (Рис. 3):

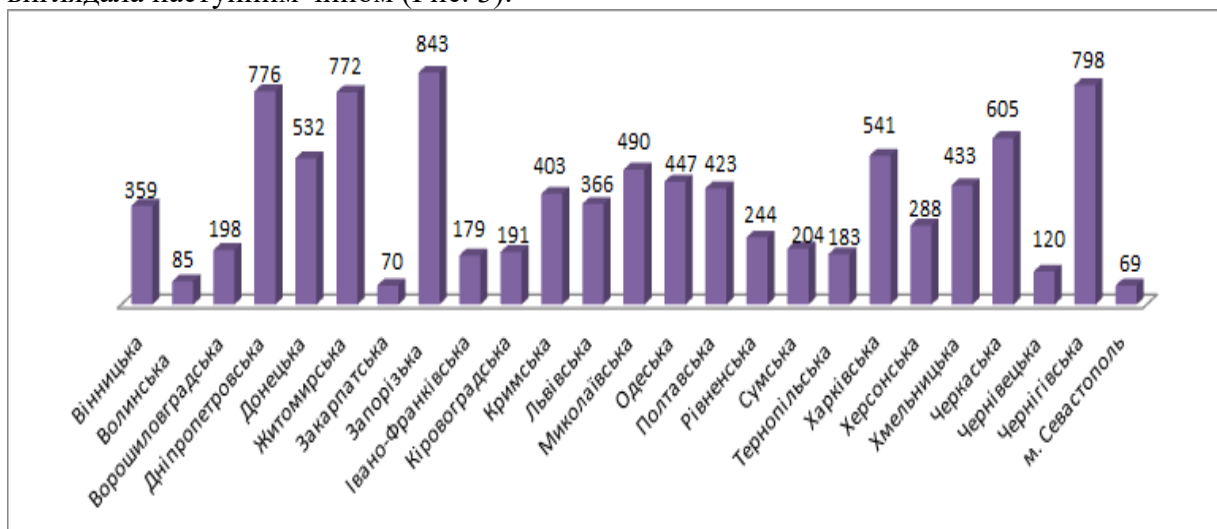

Рисунок 3. Кількість евакуйованих сімей, які отримали житло по областях УРСР (за виключенням м. Києва та Київської обл.)

Крім того, близько 200 громадян та їх сімей, в основному з м. Прип'яті, знаходилися під час евакуації за межами республіки і країни в зв'язку з роботою і службою за кордоном, в районах Крайньої Півночі і прирівняним до них місцевостях. Житлові приміщення, в яких вони проживали, були заброньовані. 150 сімей з цих громадян повернулися і отримали житло в населених пунктах УРСР.

Література

1. Чорнобильська трагедія. Документи та матеріали. За ред. Н. П. Барановської та ін. ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ. Джерела новітньої історії. СЕРІЯ V. Київ, «Наукова думка», 1995 р., Док. 508, с. — 718.

https://pripyat-city.ru/wp-content/uploads/2016/04/1463651111_chernobylskaya-tragediya-cpr.pdf